

OPONENTNÍ POSUDEK NA DIPLOMOVOU PRÁCI

Název práce: **HUDBA JAKO HODNOTA V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA**

Autorka: **Bc. Hana Studená**

Vedoucí práce: **PhDr. Jana Procházková**

Autorka si pro diplomovou práci zvolila nepříliš frekventované téma z oblasti psychologie hudby, konkrétně percepce významu hudby v životě člověka. Téma vychází z jejích zájmů – kromě psychologie se dlouhodobě zabývá hudbou a ve své práci chce propojit obě oblasti. Toto propojení je perspektivní také pro její budoucí profesní dráhu, hudba může být velmi vhodným prostředkem vyjádření se ze strany klientů, ale také prostředkem změn, o které psycholog u klienta usiluje. A samozřejmě je neoddiskutovatelnou součástí života mnohých osob. Pokud budeme znát význam hudby pro ně, můžeme se jim přiblížit, poznat je. Soudím, že v centru tohoto poznání je pro autorku vývoj hudebních činností, motivace pro hudbu a přepisování významu hudbě.

Práce je formálně členěna do dvou obvyklých částí, do části teoretické a praktické. Nechybí žádná z požadovaných částí práce, jako je abstrakt, klíčová slova, metodologie práce, interpretace výsledků, diskuse, závěr. V přílohách je uvedeno několik realizovaných rozhovorů.

Zřejmě z motivů postihnout téma v jeho komplexnosti pojala autorka teoretickou část velmi zevrubně – jedná se o 10 kapitol, které v podstatě shrnují celou hudební psychologii. Možná by bylo vhodnější, kdyby se autorka soustředila na prvky, které jsou doménou praktické části - např. bych zcela mohla postrádat kapitoly o vymezení hudby, začlenění psychologie hudby k psychologickým disciplínám i vazbám na další obory, vlivy hudby na jednotlivé psychické funkce. A to také proto, že byl překročen stanovený rozsah práce. Naopak jsem vítala kapitoly o vývoji hudebních činností, motivaci pro hudbu. Autorka čerpala převážně s české odborné literatury, i když je pravda, že nechybí ani zahraniční zdroje. Na literaturu odkazuje přiměřeně, možná bych přivítala i občasné pojetí autorky, mnoho stran má jen přehledový charakter, shrnující názory jednotlivých autorů.

Výzkum k poznání významu či hodnot hudby pro člověka byl realizován prostřednictvím polostrukturovaných rozhovorů se třemi skupinami respondentů (skupina pracujících s hudebním koníčkem, studující hudby, studenti VŠ s hudebními zájmy), v období časně dospělosti. V každé skupině bylo sebráno 11 rozhovorů, přičemž před vlastní realizací výzkumu byly uskutečněny dva pilotní rozhovory. Autorka si postavila za cíl zmapovat celkem 6 okruhů spojených s hudebními činnostmi či vztahem k hudbě (vývoj hudebních činností, motivace pro ně, vliv hudby na vztahy s ostatními, úloha hudby v životě respondenta, hodnotová orientace, rozdíly mezi skupinami). Z tohoto přehledu, ale i z počtu respondentů, představíme-li si náročnou práci se zápisem a analýzou každého jednotlivého rozhovoru, je zřejmá širě provedené práce. Možná by bylo vhodnější, kdyby si diplomantka postavila skromnější cíl, soustředila se třeba na jednu skupinu respondentů, u které by mohla jít víc do hloubky v postižených kategoriích, případně se zaměřila na jednu oblast – např. vývoj hudebních činností. To ostatně autorka také komentuje v závěru práce, kde sama upozorňuje na limity svého výzkumu (kapitola 17).

Při samotném zpracování dat autorka vychází z předem dané struktury cílů či výzkumných otázek, přičemž data představuje z několika pohledů. Nejdříve ve sledovaných oblastech popisuje dosažené nálezy u jednotlivých skupin, kde se opírá o frekvence nejčastějších výpovědí a komentuje jednotlivá zjištění. Osobně považuji za zajímavější další prezentaci dat, kdy se pokusila postihnout vývoj hudebních činností u jednotlivých skupin, s uvedením dominantním znaků vývoje k hudbě i hudebních činností. Oceňuji, že neopomněla vrátit se přesně ke stanoveným otázkám a souhrnně na ně odpovědět, s upozorněním na odlišnosti mezi zkoumanými skupinami.

Přes výše uvedené poznámky považuji práci za poměrně zdařilou, oceňuji, že autorka provedla pilotáž před vlastní realizací výzkumu. Věřím, že na základě postižených limitů práce by byla autorka v budoucnu schopna vybrat si jen jeden okruh problému, kde by mohla jít do hloubky. To bych jí i ostatně doporučila, zejména proto, že je z práce cítit zaujetí pro dané téma, které není v našem kontextu příliš frekventovaným. Prosim autorku, aby při obhajobě shrnula 5 nejdůležitějších nálezů z jejího výzkumného počínu – prokáže tím, že není zahlcena množstvím a dovede „vypíchnout“ to podstatné.

Práce odpovídá kritériím kladeným na diplomové práce na katedře psychologie, s výjimkou nadlimitního rozsahu a drobných formálních nepřesností (např. psaní pomlček), kromě výše uvedených připomínek ji hodnotím kladně a doporučuji k obhajobě. Doporučené hodnocení výborně – velmi dobře podle kvality obhajoby.

V Praze dne 1.9.2012

PhDr. PaedDr. Anna Kucharská, Ph.D.